

Z A P I S N I K
sa 44. sjednice Odbora za bezbjednost i odbranu
Skupštine Crne Gore
održane 19. jula 2019. godine

Sjednica je počela u 10 sati i 5 minuta.

Predsjedavao je Obrad Mišo Stanišić, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi/ca Odbora: Marta Šćepanović, prof dr Miodrag Vuković, Branko Čavor, Boris Mugoša, Predrag Bulatović i Nebojša Medojević. Člana Odbora Luidža Ljuba Škrelju na početku rada sjednice je mijenjala poslanica Nada Drobnjak, dok je u ime člana Odbora Milorada Vuletića sjednici prisustvovao poslanik Radule Novović.

Po pozivu, sjednici su prisustvovali mr Predrag Bošković, ministar odbrane i Slobodan Filipović, državni sekretar u Ministarstvu odbrane.

Saglasno prethodno upućenom zahtjevu sjednici je prisustvovao predstavnik Instituta »Alternativa«.

Prije prelaska na raspravu o dnevnom redu, predsjednik Odbora je podsjetio da je, nakon konsultacija sa članovima Odbora, u kontekstu zahtjeva četiri člana Odbora iz opozicije za sazivanjem sjednice čija bi tema bila saslušanje vrhovnog državnog tužioca, glavnog specijalnog tužioca, ministra unutrašnjih poslova i direktora Agencije za nacionalnu bezbjednost, u vezi sa navodima da su na osnovu mjera tajnog nadzora na sajtovima Specijalnog tužilaštva i Vrhovnog državnog tužilaštva u julu 2017. godine objavili telefonske i sms komunikacije, navodno montiranog razgovora koje su u podgoričkom kafiću vodili poslanici Demokratskog fronta Andrija Mandić, Milan Knežević i Predrag Bulatović, 16. jula 2019. godine uputio dopis Vrhovnom državnom tužilaštvu da u najkraćem roku dostavi objedinjenu informaciju po citiranoj temi.

Nakon uvodnog obrazloženja, za sjednicu je jednoglasno utvrđen sljedeći

D N E V N I R E D:

- 1. PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ODBRANI**
- 2. TEKUĆA PITANJA**

Prije prelaska na raspravu po tačkama dnevnog reda, predsjednik Odbora je podsjetio na član 6 stav 2 Zakona o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane kojim je propisano da su sjednice Odbora po pravilu zatvorene za javnost, a

moгу biti i otvorene, odlukom većine prisutnih članova Odbora, u skladu sa zakonom, nakon čega su članovi Odbora jednoglasno donijeli odluku da 44. sjednica bude otvorena za javnost.

Predsjednik Stanišić je podsjetio i na dogovor sa prve sjednice Odbora u pogledu audio snimka toka sjednice, koji predlog je jednoglasno podržan.

Prva tačka dnevnog reda: PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ODBRANI

Prije prelaska na raspravu po tačkama dnevnog reda, predsjednik je podsjetio da je Vlada Crne Gore, na sjednici od 6. juna 2019. godine, utvrdila Predlog zakona izmjenama i dopunama Zakona o odbrani i isti uputila Skupštini Crne Gore radi stavljanja u proceduru. Predlog zakona je, u smislu člana 41 Poslovnika Skupštine, dostavljen Odboru za bezbjednost i odbranu 8. jula 2019. godine.

Saglasno odredbi člana 7 tačka 6 Zakona o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane („Službeni list Crne Gore“, br. 80/10) u vršenju parlamentarnog nadzora, Odbor za bezbjednost i odbranu razmatra predloge zakona, drugih propisa i opštih akata iz oblasti bezbjednosti i odbrane. Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani sadržan je u odredbi člana 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojom je propisano da se zakonom u skladu sa Ustavom, uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

Obrazlažući razloge za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani, ministar odbrane Predrag Bošković je istakao da se oni odnose na usaglašavanje važećeg Zakona sa strategijskim dokumentima u oblasti bezbjednosti i odbrane; preciziranje nadležnosti Vlade Crne Gore, Savjeta za odbranu i bezbjednost i Ministarstva odbrane; razrade poslova obavještajno bezbjednosnog direktorata; propisivanje upravljanja vojnim vazдушnim saobraćajem i nadležnosti za donošenje odluke o upotrebi sile u vazдушnom prostoru Crne Gore protiv civilnih, odnosno vojnih vazduhoplova i propisivanje poslova kodifikacije i obezbjeđenja kvaliteta u oblasti odbrane. Predlogom zakona se, prema riječima ministra, zaokružuje vojna obaveza građana dok je novina u odnosu na važeći zakon da se vojna obaveza građana Crne Gore sprovodi ne samo u uslovima ratnog ili vanrednog stanja, već i u miru. Ministar Bošković, takođe, je dodao da su Predlogom zakona precizirane nadležnosti Vlade Crne Gore, Savjeta za odbranu i bezbjednost kao i Ministarstva odbrane. Predlogom zakona predviđeno je i da Savjet za odbranu i bezbjednost donosi odluku o upotrebi jedinica Vojske u sprovođenju zadataka u okviru dodijeljene misije Vojske "Podrška drugim institucijama", te da određuje mjere pripravnosti za Vojsku i predlaže Skupštini Crne Gore upućivanje zahtjeva Sjevernoatlantskom savezu za aktiviranje člana 5 Sjevernoatlantskog ugovora. Bošković je naglasio i da se Predlogom zakona predviđa da Skupština Crne Gore, donosi odluku o upućivanju zahtjeva Sjevernoatlantskom savezu za aktiviranje člana 5 Sjevernoatlantskog ugovora. Ovom odlukom, kako je objasnio, Skupština Crne Gore odlučuje i o ulasku pripadnika vojske država članica

Sjevernoatlantskog saveza na teritoriju Crne Gore radi pomoći u odbrani. Na osnovu odluke Skupštine, predsjednik Crne Gore upućuje zahtjev Sjevernoatlantskom savezu za aktiviranje člana 5 Sjevernoatlantskog ugovora, i donosi odluku o upotrebi vojnih vazduhoplova i protivvazduhoplovnih sredstava članica Sjevernoatlantskog saveza u vazdušnom prostoru Crne Gore, protiv civilnih vazduhoplova koji se koriste kao oružje za izvršenje terorističkog napada, i vojnih vazduhoplova koji predstavljaju prijetnju po bezbjednost Crne Gore. Bošković je dodao i da će Predlogom zakona Ministarstvo odbrane vršiti poslove kodifikacije i obezbjeđenja kvaliteta u oblasti odbrane, te da će u postupku kodifikacije vršiti dodjelu koda Sjevernoatlantskog saveza (NCAGE) subjektu kodifikacije.

U raspravi povodom ove tačke dnevnog reda učestvovali su članovi Odbora Branko Čavor, Predrag Bulatović i Nebojša Medojević.

Član Odbora Branko Čavor kazao je da je dobro da se Predlogom zakona o izmjenama i dopunama zakona o odbrani dodatno preciziraju nadležnosti predsjednika države, Vlade Crne Gore, Savjeta za nacionalnu bezbjednost, Ministarstva odbrane i Vojske u vanrednim situacijama. Čavor je pozitivno ocijenio i novu obavezu donošenja Strategije sajber bezbjednosti Vojske Crne Gore kojom će oblast sajber odbrane informaciono-komunikacionih sistema Vojske biti dalje regulisana, kao i razvoj u vojnim operacijama. Čavor je dodao i da je posebno značajna kodifikacija i obezbjeđenje kvaliteta proizvoda u oblasti odbrane i mogućnosti da se crnogorski proizvođači uključe na tržište NATO zemalja.

Član Odbora Predrag Bulatović, komentarišući Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani, kazao je da taj dokument predstavlja logičan nastavak aktivnosti Ministarstva odbrane nakon ulaska Crne Gore u NATO. Bulatović je kazao da će glasati protiv usvajanja zakona jer je, kako je podsjetio, partija čiji je član bila protiv članstva Crne Gore u Alijansi. Komentarišući član Predloga zakona koji se odnosi na aktiviranje člana 5 Sjevernoatlantskog ugovora, Bulatović je kazao da Crna Gora time gubi dio svog suvereniteta. Bulatović je kazao da se naročito protivi jačanju ovlašćenja Obavještajno bezbjednosnog direktorata Ministarstva odbrane koje će, kako je naveo, imati ovlašćenje da od građana prikupljaju podatke bez njihove saglasnosti, i dodao da to upućuje na kršenje ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori. Bulatović je takođe ocijenio da je bezbjednosni sektor u Crnoj Gori van kontrole, naročito parlamentarne.

Član Odbora Nebojša Medojević govoreći o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani je kazao da je opozicija u Crnoj Gori godinama nezadovoljna zloupotrebom obavještajnih službi u Crnoj Gori, i istakao da smatra da je i sam pod mjerama tajnog nadzora od 1999. godine. Medojevića je interesovalo da li Vojska Crne Gore posjeduje tehniku za prisluškivanje građana, ko su osobe koje vrše nadzor nad primjenom pomenute tehnike te ko odobrava prisluškivanje. Medojević je naglasio da je naročito sporan i nedovoljno pojašnjen dio Predloga zakona kojim se predviđa da Obavještajno-bezbjednosni direktorat može sprovoditi mjere nadzora nad zaposlenima

u Ministarstvu odbrane i Vojsci Crne Gore kao i licima koja su sa njima povezana. Medojević je konstatovao da DF ne podržava pomenuti Predlog zakona jer stanje u bezbjednosnom sektoru Crne Gore, kako je kazao, jasno pokazuje konflikt unutar vladajuće partije oko kontrole vojno-obavještajnog sektora.

Ministar odbrane Predrag Bošković je u izlaganju koje je uslijedilo kazao da smatra da su izmjene Zakona o odbrani urađene u interesu države Crne Gore i njenog koncepta odbrane. Bošković je istakao da nijedan aspekt članstva Crne Gore u NATO ne podrazumijeva gubljenje suvereniteta kao što je to dijelom slučaj sa članstvom države u EU. Bošković je objasnio da je vojno-obavještajna služba Crne Gore formirana te da se ona restruktuirala u direktorat da bi joj se dalo na značaju. Bošković je naglasio da Direktor neće prekoračiti svoja ovlašćenja te je sve što je urađeno na planu reorganizacije pomenutog Odjeljenja urađeno uz konsultacije sa Agencijom za nacionalnu bezbjednost, koja je na Predlog o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani dala pozitivno mišljenje.

Poslanik Medojević pitao je ministra da li Ministarstvo odbrane posjeduje tehniku za elektronsko presrijetanje, te na koji način će pomenutu tehniku koristiti kao i zbog čega je nabavilo tehniku za prisluškivanje, kada ANB već posjeduje pomenuta sredstva za elektronsko presrijetanje. Medojević je pitao i šta se u Predlogu Zakona podrazumijeva pod "posebnim sredstvima za prikupljanje podataka prema licima zaposlenima u Ministarstvu."

Ministar Predrag Bošković kazao je da Ministarstvo odbrane nije nabavilo tehniku za elektronsko prisluškivanje. Bošković je, odgovarajući na drugo pitanje poslanika Medojevića kazao da se poslovima elektronskog praćenja bavi Agencija za nacionalnu bezbjednost.

Poslanik Predrag Bulatović ponovio je stav DF-a koji se odnosi na to da Crna Gora članstvom u NATO gubi dio suvereniteta, i ukazao da u Alijansi važi tzv. pravilo "proceduralne tišine" kada se odlučuje o aktiviranju člana 5, a što se odnosi na nejednakost u važenju glasova zemalja članica NATO.

Ministar Bošković ponovio je da Crna Gora članstvom u Alijansi ne gubi svoj suverenitet i podsjetio da je u nadležnosti Skupštine Crne Gore da, u slučaju potrebe pomoći u odbrani, uputi poziv pripadnicima stranih vojnih trupa da uđu na teritoriju Crne Gore.

Nakon sprovedene rasprave članovi Odbora za bezbjednost i odbranu su većinom glasova usvojili

I Z V J E Š T A J

o

RAZMATRANJU PREDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ODBRANI

Odbor je u prisustvu predstavnika predlagača razmotrio Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani.

Tokom rasprave, članovi Odbora su posebnu pažnju posvetili predloženim izmjenama Zakona koje predviđaju: usaglašavanje važećeg Zakona sa stratejskim

dokumentima u oblasti bezbjednosti i odbrane; preciziranje nadležnosti Vlade Crne Gore, Savjeta za odbranu i bezbjednost i Ministarstva odbrane; razradu poslova obavještajno bezbjednosnog direktorata; propisivanje upravljanja vojnim vazдушnim saobraćajem i nadležnosti za donošenje odluke o upotrebi sile u vazдушnom prostoru Crne Gore protiv civilnih, odnosno vojnih vazduhoplova, kao i propisivanje poslova kodifikacije i obezbjeđenja kvaliteta u oblasti odbrane.

Ovom prilikom Odbor je apostrofirao da, u dijelu odredbi koje se odnose na prava i dužnosti nosilaca priprema za odbranu, Predlog zakona definiše da se vojna obaveza građana Crne Gore sprovodi ne samo u uslovima ratnog ili vanrednog stanja već i u miru, što nije bio slučaj u tekstu važećeg Zakona.

Članovi Odbora su konstatovali da donošenje navedenog propisa, između ostalog, ima za cilj dodatno preciziranje nadležnosti Predsjednika Crne Gore, imajuću u vidu da je predloženim odredbama utvrđeno da Skupština Crne Gore odlučuje o upućivanju zahtjeva Sjevernoatlantskom savezu za aktiviranje člana 5 Sjevernoatlantskog ugovora, kao i da ovom odlukom Skupština odlučuje i o ulasku pripadnika vojski država članica Sjevernoatlantskog saveza na teritoriju Crne Gore radi pružanja pomoći u odbrani.

Na bazi iznijetog, Odbor je većinom glasova odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani.

U skladu sa odredbom člana 69 stav 4 Poslovnika Skupštine Crne Gore, članovi Odbora Predrag Bulatović i Nebojša Medojević su izdvojili mišljenje o Predlogu zakona.

Odbor je uočio pravno-tehničke greške koje će u saradnji sa predstavnikom predlagača zakona biti otklonjene prilikom pripreme teksta zakona za objavu.

Za izvjestiteljku na sjednici Skupštine određena je Marta Šćepanović, članica Odbora.

Druga tačka dnevnog reda: TEKUĆA PITANJA

U okviru ove tačke dnevnog reda članovi Odbora za bezbjednost i odbranu su jednoglasno usvojili preloženi tekst zapisnika sa 43. sjednice, održane 5. jula 2019. godine.

Prije zaključenja sjednice, predsjednik Odbora upoznao je članove Odbora sa sadržajem Predloga zajedničke izjave koju je uputio predsjednik Odbora za bezbjednost Rumunije, a predstavlja rezultat zvanične posjete Rumuniji 24 - 25. juna 2019. godine. Predsjednik Odbora je potom informisao da će Predlog zajedničke izjave biti upućen Kolegijumu predsjednika Skupštine Crne Gore, na dalju proceduru u cilju potpisivanja.

Magnetofonski zapis toka sjednice se nalazi na CD-u i čini sastavni dio zapisnika.

Pošto je iscrpljen dnevni red, predsjednik Odbora je zaključio rad sjednice.

Sjednica je završena u 11 sati.

SEKRETARKA ODBORA

Zorana Baćović, s.r.

PREDSJEDNIK ODBORA

Obrad Mišo Stanišić, s.r.